

9.

R O Z S U D E K .

J m é n e m r e p u b l i k y .

*10 let. Loda
ječ čas. jin
(f 68/1a)*

Krajský soud v Hradci Králové jako soud I. stolice projednal dne 26. ledna 1955 v hlavním líčení, při němž veřejnost byla dle § 143 odst. 2 tr.ř. z důvodu ohrožení státního tajemství vyloučena, trestní věc proti obviněnému

Karlu Říčářovi,

žalovanému pro trestný čin velezrady podle § 78 odst. 2a/, 1c/ tr.z. a po-soudil případ takto :

o myšlenkách

Je známou skutečností, že zbytky v únoru 1948 poražené buržoasie se nesmířily nikdy se svou porážkou, že zejména političtí makléři, jejichž pikle byly odhaleny v únorových dnech 1948, se v krátké době po vítězství dělnické třídy zapojili do protistátní činnosti a navázali spojení s předáků svých reakčních stran uprchlymi za hranice. Stále doufají ve zvrat lidově demokratického zřízení a uchopení moci ve státě za podpory zahraniční intervence.

myšlenkové

Mezi podobné politické exponenty bývalých reakčních stran patří i obviněný Karel Říčář. Pochází sice z rodiny malého zemědělce (2,42ha), ale dlouholetá činnost lidové strany odcizila jej třídě pracujících rolníků a přivedla úplně do tábora nepřátele pracujícího lidu. Obviněný již za první republiky zastával význačnou veřejnou a politické funkce, zejména byl dlouhou dobu starostou obce (od r. 1927 do r. 1945) a od r. 1935 byl poslancem národního shromáždění za lidovou stranu a členem krajského výkonného výboru této strany v kraji Pardubickém. V r. 1945 byl krátkou dobu předsedou revolučního národního výboru, znova však vstoupil do lidové strany a stal se opět členem krajského výboru této strany v Pardubicích. Později se vzdal politické činnosti, ale zůstal nadále příslušníkem reakční čsl. strany lidové až do r. 1948. Do obrozené lidové strany nevstoupil, neboť zůstal oddaným stoupencem reakční politiky zrádných ministrů Šrámka a Hály, i když navenek z opatrnosti své pravé smýšlení neprojedvoval.

Provedeným průvodním řízením, zejména výpovědí svědka Jana Němce a doznaním obviněného, zjistil soud tento skutkový děj:

P. říčář

Obviněný Říčář udržoval přátelské styky zejména s bývalým krajským tajemníkem lidové strany Janem Němcem, s nímž se znal z doby svého působení na Pardubicku a s nímž i po r. 1945 udržoval písemný styk. V r. 1950 ujednali si tito bývalí lidovočtí politikáři schůzku u obviněného ve Voděradech, k níž došlo v srpnu 1950. Obviněný Němc, který již od r. 1948 byl zapojen v protistátní činnosti proti lid. dem. republice, přijel v srpnu 1950 k Říčářovi

předseda senátu

s úkolem, který obdržel od protistátní organizace Křesťansko-demokratické strany (KDS), totiž, aby zapojil Říčáře jako vlivnou osobu reakční lidové strany do illegální protistátní činnosti v Pardubickém kraji. Přivezl mu též na psacím stroji napsané instrukce pod názvem "Pro dobu velkého probuzení", které rozmnožila písecká illegální skupina KDS, v níž Němec působil. Podle těchto instrukcí měly být na celém území ČSR vytvořeny akční skupiny z osob nepřátelsky zaměřených vůči lid. dem. zřízení, zejména z bývalých příslušníků a funkcionářů Šrámkovy lidové strany, které měly pracovat illegálně pro zvrat dnešního zřízení a k uchopení moci lidovou stranou, prezvanou na KDS, v případě zvratu. Němec informoval Říčáře o poměrech mezi politickými skupinami zrádné emigrace na západě, zejména o tom, jak se rva mezi sebou, aby každá pro sebe uchvátila moc po převrtu. Upozornil obviněného též na to, že sám pracuje v illegální organizaci KDS na Písecku, že je ve spojení se zahraničím a že prostřednictvím spojky udržuje KDS spojení s bývalým generálním tajemníkem lidové strany Dr. Klimkem, který po únoru 1948 utokl za hranice. Obviněný si směrnice pro illegální činnost KDS přečetl a žádost Němcovu, aby podle těchto směrnic vytvářel na Pardubickém kraji illegální akční skupiny, pracující pro očekávaný převrat, neodmítl. Namítl pouze, že v současné době není vhodné touto protistátní činnosti se zabývat, poněvadž poněry u nás jsou konsolidovány. Instrukce, které dostal, uschovg, a to podle pokynu Jana Němce tak, aby je nikdo neobjezl. Němec vyzval ještě obviněného, aby po zvratu lidově demokratického zřízení zajel okamžitě do Pardubic a tam se přihlásil jako zástupce KDS, s čímž obviněný mlčky souhlasil. Němec znal Říčáře jako významného činovníka lidové strany, věděl, že nestuhlasí s lid. dem. zřízením a že úkoly, které mu byly dány, splní.

Obviněný Říčář doznal trostnou činnost jenom částočně. Popřel, že ho Němec informoval o své protistátní činnosti a že jej žádal o organizační akčních skupin KDS na Pardubicku. Jeho obhajoba je však pouhou nelogickou vytáčkou, kterou obviněný opakoval i při hlavním líčení. Soud však uvěřil výpovědi Jana Němce, který vyličil celý případ naprostě určitě a jasné, uváděj i skutočnosti, svědčící ve prospěch obviněného. Věrohodnost jeho výpovědi obviněný v podstatných bodech potvrdil. Nemohl výběc poprítí, že účelem návštěvy Jana Němce u něho bylo zapojení do protistátní činnosti a že týž mu sdělil důležité okolnosti, zejména o situaci v zrádné emigraci z hranicemi, o zřízení a úkolech protistátní organizace KDS, což ostatně obviněný seznal z písemných instrukcí, které jak sám doznamal, četl ihned při této návštěvě, a které ještě po odchodu Němcově podrobně přečetl a rozvážil. Bez významu je proto také jeho naivní tvrzení, že mu Němec o své zločinné činnosti nic neřekl, neboť již z toho, co Němec obviněnemu sdělil, z účelu jeho návštěvy, z instrukcí a z výzvy, aby v případě zvratu plnil úkoly na Pardubicku jako zástupce KDS, naprostě jasné vyplývá, že obviněný o činnosti Němcově věděl, že totiž týž je zapojen v protistátní illegální organizaci KDS a je činný v přípravě zvratu lidově demokratického zřízení. I z toho, že obviněný doznává, je zřejmé, že byl seznámen s velezrádnými cíly KDS a jak sám doznamal, mlčky s nimi souhlasil. Tím, že nakonec převzal i písemnou instrukci a tyto k pokynu Jana Němce pečlivě uschoval, je patrné, že projevil souhlas s úkoly, kterými byl pověřen a které sledovaly odstranění lid. dem. zřízení a nastolení kapitalistického rádu.

Jako význačný vořejný a politický činitel z doby prve republiky, obviněný Říčář dobro plány západních imperialistů z a jejich proximujících pomahačů z řad zrádné politické emigrace a uvádonoval si též jasné dosah úkolů, jimiž byl pověřen a jejichž splnění mělo být odstraněno a zničeno lidově demokratické zřízení, výsledek boju a práce dělníků, rolníků i prav

Zo zjib
lid. den. zřízo
sněrující k z
obviněného v
o zničení a r
kého rádu, kt
nimi uzavřem
něný Říčář je
tvrdil. Umysl
odstranění li

Trestný
ho ani ta sku
Němec potvrdi
nebylo problé
ného, že po r
zničil, nebyl
účinnou lítos
tele. Účinnou
by znamenalo
následkům. V
oznámením trest
poněvadž jiná
činu zameziti

Jo tudia
činu proti sp
činu velezrád
činem uznati

Je pocho
vyplývá již z
zádné organi
ničním imper
kého zřízení
lečenskou neb
zájmu dělnick
hož zájmy nak
ukoly, které
chu před vyzr

Také mire
ný souhlas a
I když se jedn
společenské ne
uložení trestu
pro tento trest
Lze nu též při
před spácháním
ko zemědělec
ve Voděradech
vzhledem k tom
při jeho věku
trestní sazbě.
něnýho, u něho

jici intelligence.

Ze zjištěných skutečností se jasné podává, že obviněný, neprítol lid. dem. zřízení, dohodl se s protistátním zločinom Janem Němcem o činnosti, směrující k založení protistátní organizace KDS na Pardubicku a o úkolech obviněného v případě zvratu. Došlo tedy mezi nimi ke spolčení k pokusu o zničení a rozváráconí lidově demokratického zřízení a lidově demokratického rádu, které zaručuje naše ústava z 9. května 1948. Dohoda byla mezi nimi uzavřena mlčky a převzetím a uschováním písomných ~~XIX~~ instrukcí obviněný Říčář ještě svou vůli spolupracovat k odstranění lid. dem. zřízení do tvrdil. Úmysl obviněného směřoval zřejmě k témuž cíli, t. j. k zničení a odstranění lid. dem. zřízení a spolkenského rádu, jejichž byl nepřítelem.

Trestný čin obviněného byl dokonán již společně s jeho viny nezbyvuje ho ani ta skutečnost, že snad později žádnou činnost nevyvíjel, neboť si Němec potvrdil, že od srpna 1950 s obviněným ve spojení nebyl, neboť ježto nebylo problémem v případě potřeby s ním spojení nevázat. Tvrzení obviněného, že po rozvážení dosahu svého trestného počinání písemné instrukce zničil, nebylo jednak prokázáno, jednak nelze toto jednání pokládati za účinnou lítost ve směru § 64 tr.z., která by měla vliv na trestnost pachatele. Účinnou lítostí rozumí trestní zákon takové opatření pachatele, které by znamenalo včasné odhalení trestného činu nebo jiné zebrané škodlivý následkům. V tomto případě nohlo se tak státi jedině včasním dobrovolným oznámením trestného činu prokurátorovi nebo orgánu národní bezpečnosti, poněvadž jinak obviněný nemohl vlastními silami škodlivý následek trestného činu zameziti nebo napraviti.

Jo tudiž bezpečně prokázáno, že obviněný se dopustil nejtěžšího tr. činu proti společnosti budující nový spravedlivý spoločenský řád, trestného činu velezrady, a to v rozsahu žalobou uváděném. Nutno proto tímto trestným činem uznati jej vinným.

Je pochopitelné, že jeho jednání je protspolečnost nebezpečné tak, jak vyplývá již z vyličeného skutkového děje, zejména uváží-li se cíle volozrádné organizace Křesťansko-demokratické strany, která ve spojení se zahraničními imperialisty a jejich pomoháči usilovala o zvrácení lidově demokratického zřízení a nastolení starého zahnívajícího kapitalistického řádu. Společenskou nebezpečnost jednání obviněného, které je těžkým prohřešením na zájmu dělnické třídy a pracujícího rolnictva, z něhož obviněný vyschl, a jehož zájmy nakonec zradil, zmenšuje pouze ta skutečnost, že obviněný později ukoly, které dostal, neprováděl a zůstal pasivní, i když tak učinil ze strachu před vyzrazením a z opatrnosti, zvoliv raději vyčkávací taktiku.

Také míra zavinění obviněného není vzhledem k tomu, že neprojevil výslov-
ný souhlas a že alespoň v určitém směru, i když z opatrnosti, činil námitky.
I když se jedná o velezradu, mluví tato menší míra zavinění i menší stupeň
společenské nebezpečnosti, pokud u tohoto nejtěžšího tr. činu je možný, pro
uložení trestu odňtí svobody na dolní hranici trestní sazby, zejména když
pro tento trest svědčí i třídní původ obviněného i častočné jeho doznamí.
Lze nu též přiznat řádný život pracujícího člověka alespoň v pořadní době
před spácháním tr. činu, kdy obviněný politickou činnost již novyvijel a ja-
ko ženčdělec řádně plnil své povinnosti, jak soud zjistil potvrzením MNV
ve Voděradech o stoprocentní plnění dodávky v r. 1954. U obviněného, lze
vzhledem k tomu pro něho příznivým skutečnostem počítati s nápravou pokud
při jeho věku je ještě možná, ovšem bude k ní zapotřebí dobyxxx v zákoně
trestní sazbě. Vzhledem k povaze trestného činu a k politické minulosti obvi-
něného, u něhož nutno počítati s určitým rysem záludnosti, jaký jeví téměř všechnu

pod
1 c

klerikální lidověcti funkcionáři roákniho zamčení, nelzo u obviněného
jít při výměře trestu pod dolní hranici trestní sazby (§ 30 tr.z.).
Přitžujících okolnosti soud neshledal.

obv
pōt
vac

Poněvadž u obviněného nepřichází v úvahu ztráta státního občanství
jako trest vedlejší, nutno podle § 78 odst. 4 tr.z. vysloviti propadnutí
veškerého jméní obviněného ve prospěch státu.

Vzhledem k výši trestu odnětí svobody musí soud uložiti též vedloj-
ší trest ztrátu čestných práv občanských podle § 43, 44 tr.z., a to na
přiměřenou dobu od výkonu trestu ~~ned dolní hranicí~~.

Po

Poněvadž obviněného nutno uznati vinným trestním činem podle § 78
odst. 2a/, 1c/ tr.z., jak byl žalován a poněvadž trestním řízením vznikly
náklady, které prozatím zálohoval stát, zejména náklady vyšetřovací vaz-
by, nutno obviněnému podle § 68 odst. 1a/ tr.z. uložiti povinnost náhra-
dě těchto nákladů.

Z těchto důvodů rozhodl soud takto:

Obviněný

Karel Říčař,

nar. 23.10.1900 ve Voděradech, okr. Rychnov n.Kn., rolník, hospodařící
na 2,77 ha půdy, býv. poslanec lidové strany, posl. bytem ve Voděradech
čp. 33, okr. Rychnov n.Kn., t.č. ve vazbě,

j e v i n o n ,

že v srpnu 1950 ve Voděradech, okr. Rychnov n.Kn. dověděl se od odsouze-
ného Jana Němce, že týž je zapojen v protistátní organizaci Křesťansko-
demokratické strany, která udržuje spojení s nepřátskou cizinou s sledu-
je zvrat lid. dom. zřízení a obnovu kapitalistického řádu, převzal od to-
hoto instrukce pro činnost této protistátní organizace KDS a souhlasil
s vybudováním illogální organizace této strany na Pardubickém kraji, aby
byla připravena pro dobu očekávaného zvratu. Dálo souhlasil s úkolem do-
stavit se okamžitě v případě zvratu jako zástupce KDS do Pardubic k za-
jištění potřebných úkolů,

tedy spolčil se s další osobou k pokusu zničiti nebo rozvrnititi lidově
demokratické státní zřízení a společenský řád republiky, které jsou zaru-
čeny ústavou.

Tím s páchal

trestní čin velezrady podle § 78 odst. 2 a/, 1 c/ tr.z. a

odsuzuje se za to

u obvinění
30 tr.z.)
podle § 78 odst. 1,2 tr.z. k trestu odnětí svobody v trvání 10 / d o s e t /
l e t .

Podle § 78 odst. 4 tr.z. vyslovuje se propadnutí veškerého jmení
obviněného ve prospěch státu.

Podle § 43, 44 tr.z. ztrácejí obviněný čestná práva občanská na dobu
pěti let od výkonu trestu.

Náklady trestního řízení zálohované státem, zejména náklady vyšetřo-
vací vazby, hradí obviněný podle § 68 odst. 1 písm. a/ tr.z.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat jako opravný prostředek
odvolání do tří dnů od vyhlášení rozsudku nebo žádat li
obviněný o doručení vyhotovení rozsudku, do tří dnů od
doručení tohoto vyhotovení. Ve prospěch obviněného mohou
podat odvolání i příbuzní v pokolení přímém a manželka
obviněného. Odvolání, které má odkladný účinok, bylo by
podat u podepsaného soudu a rozhodoval by o něm nejvyšší
soud s konečnou platností. Odvoláním lze odporovati ~~pro~~ ^{zprávu}
nesprávnost kteréhokoliv výroku, který se obviněného dotýká.

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1955.

Předseda senátu:

JUDr. Bohumil Smola v.r.

Za správnost vyhotovení:
M. Smola

